

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 MVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Miljødirektoratet
post@miljodir.no

Deres ref.

Deres kontaktperson

Vår ref.
20210060

Vår kontaktperson
Martin Eggen

Dato
11.02.2021

Oppfølging av eksisterende landbasert vindkraftverk og overordnet forskning på effekter på fuglebestander – henvendelse fra Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Som kjent har NOF jobbet mot en rekke av de vindkraftverkene som nå har fått konsesjon. Utgangspunktet for engasjementet har vært nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser, men vi må konstatere at mange vindkraftverk har fått konsesjon til tross for våre vurderinger og andre faglige anbefalinger.

Et overordnet mål for Miljødirektoratet er å hindre tap av naturmangfold, men det er en vanskelig oppgave dersom man ikke besitter riktig kunnskap. I Miljødirektoratets rapport *M-1307 Faggrunnlag – Fugl. Underlagsdokument til nasjonal ramme for vindkraft* oppsummeres kunnskapsmangler, og det påpekes at vi mangler kvalitativt gode oppfølgende studier ved nesten samtlige vindkraftverk som er etablert her til lands. Videre er mangler i datagrunnlaget og prioriterte forskningsbehov oppsummert i punkt 6.3, og man påpeker bl.a. manglende kunnskap om fugletrekk og ulike enkeltarters respons på vindkraftverkene, inkludert fragmentering av leveområder og arealbeslag. Det fremheves også betydningen av god ivaretagelse av alle arter og økosystem.

NOF ønsker en redegjørelse for fremdriften i kunnskapsinnhentingene ved eksisterende vindkraftverk og forskningen på mer overordnede problemstillinger:

- 1) Rapportene og medieoppslagene om fugler funnet ved tilfeldigheter ved vindkraftverkene begynner å bli mange, og det synes å mangle klare nasjonale retningslinjer for rapportering og ivaretagelse av de døde fuglene. Registeringsverktøyet artsobservasjoner.no kan brukes til å rapportere døde fugler. Arter som havørn og kongeørn burde i likhet med annet fredet rutinemessig innleveres til Norsk institutt for naturforskning (NINA) for undersøkelser, inkludert miljøprøver. Hvordan følges dette opp?
- 2) I sin rapport påpeker Miljødirektoratet også at det *ut over det omfattende forskningsprosjektet rundt Smøla vindkraftverk har det vært gjennomført få for- og etterundersøkelsene på fugl i norske vindkraftanlegg. Utredningene har vært preget av uttesting av metodikk uten at det har vært etablert et opplegg for effektevaluering. Det er derfor lite erfaringsbasert kunnskap å bygge på når det gjelder vurderinger rundt de faktiske konsekvensene av utbyggingen.* Hvilke grep gjøres for å forbedre kunnskapsgrunnlaget rundt omfanget av kollisjoner ved andre vindkraftverk?
- 3) I noen områder har man hatt en del kunnskap om fugleforekomster før utbyggingen. Et slikt område er Høg-Jæren. Da NVE ga konsesjon til flere av vindkraftverkene i Rogaland ble det også fra deres side argumentert med at en utbygging ville gi mulighet

for å innhente mer kunnskap om virkningen av vindkraftutbygging på hubro i området. Begrensede etterundersøkelser, bl.a. fra Sørmarkfjellet i Trøndelag, indikerer effekter på hubroens arealbruk som følge av vindkraftutbygging, men kunnskapsbehovet er fortsatt stort. Hvordan følges effekter på fuglebestander ved konsesjonsgitte vindkraftverk opp, også når det gjelder unnvikelse og nedgang i bestandstettheter?

- 4) Vi ønsker også mer generell informasjon om hvordan man ser for seg kunnskapsinnhenting på hvordan fugletrekk påvirkes av vindkraftutbyggingen i Norge, og hvordan artssammensetning og bestandstetthet endres etter en vindkraftutbygging. Som Miljødirektoratet tidligere har oppsummert *er det svært svak grunnleggende kunnskap om de store trekk-korridorene over Norge og konflikter knyttet til vindkraft for disse. Særlig er dette relevant for vurdering av bestandseffekter, barrierevirkninger og vurdering av samlet belastning.*

Etter NOFs mening avslørte arbeidet med nasjonal ramme omfattende kunnskapsmangel, og det vil (fortsatt) være uansvarlig å fortsette nedbygging av utmarksnatur med vindkraft uten den kunnskapen vi her etterspør. I motsetning til tidligere har man nå unike muligheter til å innhente informasjon, selv om manglende kunnskap forut for utbyggingene i mange tilfeller setter begrensninger. At man i fremtiden legger opp til større involvering fra Miljødirektoratet rundt utredningskrav, er bra. Samtidig er det helt opplagt at myndighetene selv må ta aktive grep for å fremskaffe kunnskap som ikke nødvendigvis er knyttet til fremtidige enkeltprosjekt, der NVE til syvende og sist har siste ordet.

Vi ser frem til en orientering om dette fra Miljødirektoratets side.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:

NVE - Norges vassdrags- og energidirektorat

Klima- og miljødepartementet

Olje- og energidepartementet